

Intrapersonal maturity as an adaptive resource in LGBTQI+ individuals: a comparative analysis with a heterosexual group

Oleksandr Konev

"KROK" University, Kyiv

<https://orcid.org/0000-0001-8359-0250>

Abstract. The study showed that LGBTQI+ individuals exhibit higher levels of intrapersonal maturity, particularly in creativity, self-acceptance, and emotional flexibility, which helps them better adapt to social pressure. The findings are important for psychological support, psychotherapy, and the development of preventive programs.

Keywords: intrapersonal maturity, LGBTQI+, psychological well-being, psychological adaptation, sexual orientation.

Внутрішньоособистісна зрілість як адаптаційний ресурс у ЛГБТІК-осіб: порівняльний аналіз із гетеросексуальною групою

Олександр Конев

Університет економіки та права "КРОК", м. Київ

<https://orcid.org/0000-0001-8359-0250>

Анотація. Дослідження показало, що ЛГБТІК-люди мають вищу внутрішню зрілість, зокрема креативність, самоприйняття та емоційну гнучкість, що допомагає краще адаптуватись до соціального тиску. Результати важливі для психологічної підтримки, психотерапії та розробки превентивних програм.

Ключові слова: внутрішньоособистісна зрілість, ЛГБТІК, психологічне благополуччя, психологічна адаптація, сексуальна орієнтація.

Представлено результати емпіричного дослідження рівнів внутрішньоособистісної зрілості серед представників ЛГБТІК-спільноти та гетеросексуальних осіб проведеного Коневим О.С. Методологічною основою виступила концепція О. С. Штепи, згідно з якою особистісна зрілість охоплює 10 інтегративних рис, що забезпечують цілісність, саморефлексію, автономність, відповідальність та емпатійну відкритість [1].

Загальна вибірка дослідження склала 100 осіб, з яких 60 респондентів ідентифікували себе як гетеросексуальні, а 40 – як представники ЛГБТІК-спільноти. Опитування проводилось упродовж січня – квітня 2025 року в онлайн-форматі із забезпеченням повної анонімності. Поширення анкети здійснювалося через соціальні мережі (Instagram, Telegram, Facebook), а також шляхом цільової розсилки через активістські спільноти та професійні контакти, що дозволило

охопити різні ідентичнісні, вікові та соціальні групи. Така стратегія збору даних була спрямована на максимальне варіювання вибірки, зокрема з урахуванням труднощів у рекрутингу представників ЛГБТІК через бар'єри довіри та побоювання стигматизації.

Аналіз результатів виявив істотні міжгрупові розбіжності в загальному рівні особистісної зрілості. Зокрема, у гетеросексуальній групі 36,7 % учасників продемонстрували критичний рівень (0–3 реалізованих риси), тоді як серед ЛГБТІК-респондентів цей показник становив лише 7,5 %. Домінуючим в обох групах виявився необхідний рівень (4–6 реалізованих рис), однак середній інтегральний бал реалізації зрілих характеристик виявився вищим у ЛГБТІК-групі ($M = 5,18$) порівняно з гетеросексуальними учасниками ($M = 4,32$), що може свідчити про більшу узгодженість внутрішньої структури особистості у першій.

Поглиблений аналіз окремих рис продемонстрував, що для ЛГБТІК-групи найвищі середні бали зафіксовано за шкалами креативності, контактності, самоприйняття та синергічності – риси, які формують емоційно-чутливий і рефлексивно-гнучкий профіль зрілості. Натомість у гетеросексуальній підвибірці провідними стали відповідальність, автономність і життєва філософія – риси, що відображають орієнтацію на структурованість, самоконтроль і морально-ціннісне осмислення. Такий розподіл дозволяє говорити про наявність різних домінант у способах досягнення внутрішньої цілісності та адаптації до соціального середовища.

Кореляційний аналіз виявив принципово різні моделі інтеграції особистісних рис у двох досліджуваних групах: у ЛГБТІК-респондентів простежується емоційно-креативна структура, в основі якої – контактність, креативність, самоприйняття та синергічність; натомість у гетеросексуальних учасників – структурно-функціональна модель, що орієнтована на автономність, відповідальність та життєву філософію. Така диференціація вказує не лише на змістові відмінності у способах особистісної інтеграції, а й на потенційні адаптаційні механізми, зумовлені соціальним контекстом.

Отримані дані узгоджуються з результатами досліджень Н. Беллет [2], яка довела, що мультифакторний добробут у сексуальних меншин формується через взаємодію емоційної чутливості, внутрішньої гнучкості та самоприйняття – саме ті риси, що домінують у ЛГБТІК-групі в даному дослідженні. У роботі Л. Фарнсворт [3] резильєнтність, тобто здатність до подолання труднощів і збереження стабільності "Я", розглядається як центральний елемент адаптаційної структури трансгендерних осіб, що корелює з виявленими показниками глибини переживань та децентрації. Дослідження Ма і Ельс-Квест [4] доповнює ці висновки, акцентуючи на необхідності інтерсекційного підходу – зокрема, розуміння особистісної зрілості не як універсального стандарту, а як контекстуально зумовленого процесу, чутливого до стигматизації, культурного тиску та множинної ідентичності.

У свою чергу, модель персон-центрованої підтримки, запропонована Голоско, Скіннером і Рашандою [5], підкреслює значущість внутрішніх ресурсів особистості, таких як автономність, афективна гнучкість і самоприйняття, у процесі подолання зовнішніх психосоціальних стресорів. Цей підхід дозволяє розглядати внутрішньоособистісну зрілість як активний механізм самозбереження й адаптації. Альтернативна модель DSM для діагностики розладів особистості, представлена Ріденауером, Льюїсом і Во [6], також акцентує на інтегрованості особистісних рис як маркері психологічного функціонування. В контексті цього дослідження вона дає змогу інтерпретувати виявлену емоційно-креативну інтеграцію у ЛГБТІК-групі як компенсаторний, але функціонально ефективний стиль адаптації в умовах хронічного соціального тиску та маргіналізації.

У підсумку, внутрішньоособистісна зрілість у ЛГБТІК-осіб виступає не лише індикатором психологічної інтеграції, а й буфером адаптації до соціального тиску. Отримані результати мають як теоретичну, так і практичну цінність для психотерапії, превентивних програм і досліджень психічного здоров'я в умовах множинних ідентичностей.

Список використаних джерел

1. Bowlby, J. (1988). *A Secure Base: Parent-Child Attachment and Healthy Human Development*. Basic Books.
2. Brewster, M. E., Motulsky, W., Chan, A., Berg, E., & Kim, V. (2023). Romantic attachment, LGB minority stress, and mental health. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 1–22. <https://doi.org/10.1080/10538720.2023.2286367>
3. Carone, N., Mirabella, M., Innocenzi, E., Quintigliano, M., Antoniucci, C., Manzi, D., Lingiardi, V. (2023). The intergenerational transmission of attachment during middle childhood in lesbian, gay, and heterosexual parent families through assisted reproduction: The mediating role of reflective functioning. *Attachment & Human Development*, 1–27. <https://doi.org/10.1080/14616734.2023.2292053>
4. Christian, E. (2020). *Attachment styles and relationship satisfaction among same-sex couples: A closer look using qualitative and quantitative approaches* [Doctoral dissertation, University of California, Los Angeles]. ProQuest Dissertations Publishing.
5. Diamond, L. M., & Lucas, S. (2004). Sexual-minority and heterosexual youths' peer relationships: Experiences, expectations, and implications for well-being. *Journal of Research on Adolescence*, 14(3), 313–340. <https://doi.org/10.1111/j.1532-7795.2004.00077.x>.
6. Elizur, Y., & Mintzer, A. (2003). Gay males' intimate relationships: Attachment style and relationship quality. *Journal of Family Psychology*, 17(3), 419. <https://doi.org/10.1111/1475-6811.00057>.